

EUROOPA PARLAMENT

2004

2009

Istungidokument

A6-0025/2009

27.1.2009

RAPORT

Vaalapüügi suhtes kohaldatavad ühenduse meetmed
(2008/2101(INI))

Kalanduskomisjon

Raportöör: Elspeth Attwooll

SISUKORD

	lehekülg
EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK.....	3
SELETUSKIRI	7
KESKKONNA-, RAHVATERVISE- JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS	9
PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS.....	12

EUROOPA PARLAMENDI RESOLUTSIOONI ETTEPANEK

vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta (2008/2101(INI))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse 1946. aastal allkirjastatud vaalapüügireguleerimise rahvusvahelist konventsiooni ja rahvusvahelise vaalapüügikomisjoni (International Whaling Commission – IWC) loomist;
- võttes arvesse IWC kokkulepet tööstusliku vaalapüügi nullmäärade kohta (nn moratorium), mis jõustus 1986. aastal;
- võttes arvesse vaalalistega seotud andmete ajakohastamist 2008. aastal Rahvusvahelise Looduskaitse Liidu (IUCN) ohustatud liikide punases raamatus;
- võttes arvesse Rahvusvahelise Looduskaitse Liidu (IUCN) 5.–14. oktoobrini 2008 Barcelonas toimunud kongressi;
- võttes arvesse EÜ asutamislepingu artikleid 37 ja 175;
- võttes arvesse komisjoni 19. detsembri 2007. aasta teatist vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta (KOM(2007)0823);
- võttes arvesse nõukogu 5. juuni 2008. aasta otsust, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse seisukoht vaalapüügi kohta¹;
- võttes arvesse IWC tulevikku käsitleva väikese tööühma (edaspidi „tööühm”) loomist 2008. aasta juunis Tšiilis Santiagos toimunud IWC 60. kohtumisel;
- võttes arvesse nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (edaspidi „elupaikade direktiiv”)²;
- võttes arvesse 1997. aasta Amsterdami lepingut, millega muudetakse Euroopa Liidu lepingut (lepingule lisatud protokoll loomade kaitse ja heaolu kohta)³;
- võttes arvesse looduslike looma-ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni (CITES) ja selle rakendamist Euroopa Liidu poolt, millest tulenevalt rakendatakse rahvusvahelist kauplemiskeeldu toodete suhtes, mis on valmistatud igat liiki suurtest vaaladest;
- võttes arvesse kodukorra artiklit 45;

¹Nõukogu otsus, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse nimel rahvusvahelise vaalapüügikomisjoni (IWC) 60. kohtumisel 2008. aastal võetav seisukoht seoses ettepanekutega vaalapüügi reguleerimise rahvusvahelise konventsiooni rakendusliku muutmiseks (nõukogu dokument nr 9818/08).

² EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7.

³ EÜT C 340, 10.11.1997, lk 110.

- võttes arvesse kalanduskomisjoni raportit ning keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjoni arvamust (A6-0025/2009),
- A. arvestades, et esmane eesmärk peab olema bioloogilise mitmekesisuse kaitse, sealhulgas liikide kaitse;
- B. arvestades, et loomade heaolu peab alati arvesse võtma;
- C. arvestades, et tegemist on siiski toiduainetega kindlustatuse ja toiduga varustamise küsimusega, eelkõige nende kogukondade jaoks, mis on traditsiooniliselt vaalapüügi tegelenud;
- D. arvestades, et praegu on kõigi vaalaliikide tahtlik häirimine, püüdmine või tapmine ühenduse vetes elupaikade direktiivi kohaselt keelatud;
- E. arvestades, et peaaegu iga neljas vaalaline on praegu ohus ja üheksa liiki on kantud kas ohustatud või kriitiliselt ohustatud liikide nimekirja ning paljude liikide ja populatsioonide olukord on jätkuvalt ebaselge;
- F. arvestades, et kuigi mõned vaalade populatsioonid on pärast moratooriumi kehtestamist teatud ulatuses taastunud, ei ole teised populatsioonid seda suutnud ning nende võime kohaneda muutuvate keskkonnatingimustega jääb selgusetuks;
- G. arvestades, et moratorium oli algselt kavandatud kestma kuni vastava majandamiskorra kehtestamiseni ja ka selleks, et anda kahanenud populatsioonidele piisavalt taastumisaega;
- H. arvestades, et kõik IWC liikmed ei ole moratoriumiga liitunud;
- I. arvestades, et moratorium ei hõlma vaalade tapmist teaduslikul eesmärgil;
- J. arvestades, et tegelikult on pärast moratooriumi kehtestamist erilubade alusel tapetud rohkem vaalu;
- K. arvestades, et IWC (enam kui 30 resolutsiooniga) ning valitsusvälised organisatsioonid ja teised ühendused on väljendanud sügavat muret, et praegune erilubade alusel vaalapüük on "vastuolus tööstusliku vaalapüügi moratooriumi mõttega" (IWC 2003-2); et selliselt püütud vaalade liha ei tohiks kasutada tööstuslikul otstarbel;
- L. arvestades, et hiljutistest edusammudest hoolimata ei vasta vaalade tapmise meetodid endiselt soovitatavatele normidele;
- M. arvestades, et vaalalisi ei ohusta mitte üksnes nende püük, vaid ka kliimamuutus, saastumine, laevaliiklus, kalapüügivahendid, hüdrolokaatorid ja muud tegurid;
- N. arvestades, et eespool nimetatud nõukogu otsus põhineb üksnes EÜ asutamislepingu artiklil 175 ja selles viidatakse vaid eespool nimetatud IWC kohtumisele 2008. aasta juunis Tšiilis Santiagos,
 1. väljendab sügavat rahulolu komisjoni teatise üle vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta ning vaalapüüki käsitleva otsuse üle, mille nõukogu võttis vastu

kvalifitseeritud hääleteenamusega; toetab tööstusliku vaalapüügi ülemaailmset moratooriumi ja rahvusvahelise vaalatoodetega kauplemise keelamist; soovib lõpetada vaalapüügi teaduslikul eesmärgil ning toetab ulatuslike ookeani- ja merealade nimetamist kaitsealadeks, kus igasugune vaalapüük on määramata ajaks keelatud;

2. kutsub nõukogu üles võtma vastu uus ühine seisukoht EÜ asutamislepingu artikli 37 ja artikli 175 alusel;
3. on seisukohal, et vaalade ja teiste vaalaliste kaitse oleneb lõppkokkuvõttes meetmete arendamisest vastavalt saavutatavale piisavalt laialdasele kokkuleppele, mida tuleb tõhusalt rakendada;
4. kutsub nõukogu, komisjoni ja töörühmas osalevaid liikmesriike üles tegema tööd sellise kokkuleppe saavutamise nimel;
5. on arvamusel, et töörühmas peetavad arutelud peaksid olema võimalikult läbipaistvad;
6. loodab, et töörühm kavatses käsitleda vaalade tapmist teaduslikul eesmärgil, et leida alus selle lõpetamiseks;
7. aktsepteerib vaalapüügi teostamist piiratud ulatuses sellega traditsiooniliselt tegelenud kogukondade poolt elatusvahendina kasutamise eesmärgil, kuid nõuab palju suuremat rõhuasetust humaansete tapmismeetodite uurimisele ja kasutamisele;
8. nõuab, et selline püük toimuks üksnes IWC teaduskomitee soovitusel põhinevate selgete kvootide alusel ning range järelevalve all, mis hõlmab kõikide andmete säilitamist ja nendest IWC teavitamist;
9. nõuab ka kogu maailmas sobivates piirkondades suurema arvu merekaitsealade loomist, kus vaalad oleksid erilise kaitse all;
10. märgib, et elupaikade direktiiv, milles määratletakse ühenduse seisukoht vaalade (ja delfiinide) suhtes, keelab taasalustada tööstuslikku vaalapüüki mis tahes ELi vetes asuvatest varudest;
11. juhib tähelepanu vajadusele kasutada selektiivsemaid püügivahendeid, vältimaks teiste liikide, eriti vaalaliste kaaspüüki;
12. on arvamusel, et tööstusliku vaalapüügi kurb ajalugu ja paljud ohud, mis praegu vaalapopulatsiooni varitsevad (muu hulgas juhuslik saagiks langemine kalapüügi käigus, kokkupõrked laevadega, ülemaailmne kliimamuutus ja ookeanide mürasaaste) on põhjus, miks EL peab olulistel rahvusvahelistel foorumitel edendama koordineeritud ja sidusal viisil vaalade kõrgetasemelist kaitset ülemaailmsel tasandil;
13. nõuab vaalaliste populatsioone ohustavate kliimamuutusest, saastumisest, laevaliiklusest, kalapüügivahenditest, inimtekkelisest ookeanimürast (sealhulgas kajaloodide, seismiliste uuringute ja veesõidukite tekitatav müra) ja muudest teguritest tingitud ohtude vastu võitlemist ka väljaspool selliseid kaitsealasid;

14. on seisukohal, et komisjon peaks enne ülemaailmseid meetmeid esitama täiendavaid ettepanekuid selliste ohtude tõrjumiseks ühenduse vetes ja seoses ühenduse kalalaevadega;
15. on seisukohal, et komisjon peaks andma ümber töötatud raamistiku selliseks vaalade uurimiseks, mis kaitseks niisuguste rannikupiirkondade majanduslikke ja sotsiaalseid huve, kus selline tegevus toimub, võttes arvesse viimasel ajal toimunud arengut;
16. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, rahvusvahelisele vaalapüügikomisjonile, piirkondlikele nõuandekomisjonidele, kalanduse ja vesiviljeluse nõuandekomiteele ning piirkondlikele kalavarude majandamise organisatsioonidele, millesse EL kuulub.

SELETUSKIRI

Rahvusvaheline vaalapüügikomisjon (International Whaling Commission – IWC) loodi 1946. aastal allkirjastatud vaalapüügireguleerimise rahvusvahelise konventsiooni alusel, mille rakenduslisa sätestab vaalapüügi tingimused. ELi 27st liikmesriigist 20 on kõnealuse komisjoni liikmed.

Seoses asjaomaste liikide ohustatusega võeti 1982. aastal vastu tööstusliku vaalapüügi moratoorium, mis jõustus 1986. aastal. Moratoorium kavatseti säilitada seni, kuni kehtestatakse uuendatud majandamiskord (Revised Management Procedure), millega seatakse püügipiirmäärad teaduslike andmete alusel.

Kõnealune majandamiskord võeti vastu 1994. aastal, kuid sellega seotud uuendatud juhtimisskeem (Revised Management Scheme) ei ole siiani paigas. 2008. aasta juunis Tšiilis Santiagos toimunud IWC kohtumisel loodi selle ülesande edendamiseks töörühm.

Enne Tšiilis toimunud kohtumist võttis nõukogu kõnealuse kohtumise jaoks kvalifitseeritud häälteenamusega vastu ühise seisukoha. Kõnealuse seisukohaga toetatakse moratooriumi säilitamist, ollakse vastu ettepanekutele uute vaalapüügiliikide kohta, välja arvatud juhul, kui nendega „tagataks vaalade kaitsmise osas märkimisväärne paranemine pikas perspektiivis ja toodaks kogu IWC liikmete vaalapüügitegevus IWC kontrolli alla”. Samuti toetatakse ettepanekuid IWC kontrolli alt väljaspool toimuva teadusliku vaalapüügi lõpetamise, vaalakaitsealade loomise ja põlisrahvastele elatist andva vaalapüügi majandamise kohta teatavatel tingimustel.

Vaalapüük on väga vastakaid arvamusi tekitav teema. Tuleb märkida, et moratoorium kehtib üksnes tööstuslikule vaalapüügile. Põlisrahvaste vaalapüügiga seotud erandile lisaks on võimalik teha teadusuuringuid erilubade alusel, mille väljastab vastavaid uuringuid teostav riik. Lisaks tuleb märkida, et kõik IWC liikmed ei ole moratooriumiga liitunud, seega teostatakse endiselt ka tööstuslikku vaalapüüki.

Rahvusvahelise Looduskaitse Liidu (IUCN) hiljutises ülevaates märgitakse, et peaaegu iga neljas vaalaline on ohus ja üheksa liiki on kantud kas ohustatud või kriitiliselt ohustatud liikide nimekirja. Pärast moratooriumi kehtestamist on tõendeid teatavate liikide populatsioonide, eriti suuremate vaalade populatsioonide arvukuse tõusu kohta.

Samas selgub, et tegelikult on pärast moratooriumi kehtestamist tapetud rohkem vaalu. Väidetakse ka, et vaalaliha kaubanduslikul eesmärgil kasutamine on teadusliku vaalapüügi kõrvalsaadus.

Vaalu ohustavad ka laevaliiklus, kalapüügivahendid, kliimamuutus, hüdrolokaatorid ja muud tegurid, näiteks saastumine.

Seetõttu on oluline, et vaalade olukorda ja vaalapüügi küsimust käsitletaks laiahaardeliselt ning selliste eeskirjade kohaselt, mille kõik IWC liikmed võivad heaks kiita. Kui seda ei tehta, on vaalade kaitse jätkuvalt ohus nii lühemas kui ka pikemas perspektiivis.

Loodetavasti valitakse nõukogu tulevastes otsustes sobiv kõikehõlmav lähenemine, mis aitab kaasa konsensuse saavutamisele.

Kuigi elupaikade direktiiviga kaitstakse praegu ühenduse vetes vaalu tahtliku häirimise, püüdmise või tapmise eest, ohustavad vaalu jätkuvalt mitmed muud ohud. Kuigi juba on alustatud tööd kalapüügivahenditega seoses, oleks hea, kui komisjon esitaks täiendavaid ettepanekuid, mille eesmärk oleks selliste ohutegurite vähendamine ja võimaluse korral kaotamine.

11.11.2008

KESKKONNA-, RAHVATERVISE- JA TOIDUOHUTUSE KOMISJONI ARVAMUS

kalanduskomisjonile

vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta
(2008/2101(INI))

Arvamuse koostaja: Carl Schlyter

ETTEPANEKUD

Keskkonna-, rahvatervise- ja toiduohutuse komisjon palub vastutaval kalanduskomisjonil lisada oma resolutsiooni ettepanekusse järgmised ettepanekud:

1. väljendab sügavat rahulolu komisjoni 19. detsembri 2007. aasta teatise üle vaalapüügi suhtes kohaldatavate ühenduse meetmete kohta (KOM(2007)0823) ning nõukogu 5. juunil 2008. aastal kvalifitseeritud häälteenamusega vastu võetud seisukoha üle vaalapüügi suhtes¹; toetab tööstusliku vaalapüügi ülemaailmse moratooriumi säilitamist ja rahvusvahelise vaalatoodetega kauplemise keelustamist; soovib lõpetada vaalapüügi teaduslikul eesmärgil ning toetab ulatuslike ookeani- ja merealade nimetamist kaitsealadeks, kus igasugune vaalapüük on määramata ajaks keelatud;
2. on arvamusel, et tööstusliku vaalapüügi kurb ajalugu ja paljud ohud, mis praegu vaalapopulatsiooni varitsevad (muu hulgas juhuslik saagiks langemine kalapüügi käigus, kokkupõrked laevadega, ülemaailmne kliimamuutus ja ookeanide mürasaaste) on põhjus, miks EL peab olulistel rahvusvahelistel foorumitel edendama koordineeritud ja sidusal viisil vaalade kõrgetasemelist kaitset ülemaailmsel tasandil;
3. märgib, et ELi elupaikade direktiiv², milles määratletakse ühenduse seisukoht vaalade (ja delfiinide) suhtes, keelab taasalustada tööstuslikku vaalapüüki mis tahes ELi vetes asuvatest varudest;

¹ Nõukogu otsus, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse nimel rahvusvahelise vaalapüügikomisjoni (IWC) 60. kohtumisel 2008. aastal võetav seisukoht seoses ettepanekutega vaalapüügi reguleerimise rahvusvahelise konventsiooni rakenduslisa muutmiseks (nõukogu dokument nr 9818/08).

² Nõukogu 21.mai 1992. aasta direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.7.1992, lk 7).

4. on arvamusel, et rahvusvaheline vaalapüügikomisjon (IWC) peaks lubama vaalapüüki rangelt elatise teenimiseks sel juhul, kui see ei ohusta asjaomaste varude kaitsestaatust, saak jääb dokumenteeritud ja tunnustatud elatisvajaduse raamesse ning ei lepita kokku praegu heakskiidetud püügitaseme suurendamises tapetud vaalade arvu ega püüdmiseks lubatud lisaliikide osas;
5. tunnistab vaalaliste tundlikkust ja suurt tõenäosust põhjustada neile vaalapüügi käigus tõsiseid ja pikaajalisi kannatusi; nõustub, et vaalapüügi ülemaailmne moratorium on hädavajalik seoses murega loomade heaolu pärast, ning toetab ettepanekuid, mille eesmärk on parandada inimlikkust ja põlisrahvastele elatist andva vaalapüügi järelevalvet loomade heaolu osas;
6. nõuab tungivalt, et liikmesriigid vastustaksid praegu IWC tuleviku üle peetavate läbirääkimiste käigus kõiki ettepanekuid, mille eesmärk on seadustada mis tahes vaalapüük – olgu see vaalapüük teaduslikul eesmärgil, tööstuslik vaalapüük, ranniku lähedal või mujal toimuv vaalapüük – või lubada rahvusvahelist vaalatoodetega kauplemist.
7. nõuab tungivalt, et liikmesriigid, kes ei ole veel liitunud IWCga, liituksid sellega, et toetada meetmeid, mille eesmärk on vaalade täielik kaitse.

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	5.11.2008
Lõpphääletuse tulemused	+: 47 -: 0 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Adamos Adamou, Georgs Andrejevs, Margrete Auken, Pilar Ayuso, Johannes Blokland, John Bowis, Frieda Brepoels, Hiltrud Breyer, Martin Callanan, Dorette Corbey, Magor Imre Csibi, Avril Doyle, Mojca Drčar Murko, Edite Estrela, Anne Ferreira, Matthias Groote, Satu Hassi, Jens Holm, Caroline Jackson, Dan Jørgensen, Christa Klafß, Urszula Krupa, Marios Matsakis, Linda McAvan, Roberto Musacchio, Riitta Myller, Miroslav Ouzký, Vladko Todorov Panayotov, Vittorio Prodi, Dagmar Roth-Behrendt, Daciana Octavia Sârbu, Amalia Sartori, Carl Schlyter, Richard Seeber, Bogusław Sonik, María Sornosa Martínez, Antonios Trakatellis, Thomas Ulmer, Anja Weisgerber, Glenis Willmott
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Bairbre de Brún, Christofer Fjellner, Anne Laperrouze, Johannes Lebech, Caroline Lucas, Andres Tarand, Lambert van Nistelrooij

PARLAMENDIKOMISJONIS TOIMUNUD LÕPPHÄÄLETUSE TULEMUS

Vastuvõtmise kuupäev	21.1.2009
Lõpphääletuse tulemused	+: 23 -: 2 0: 0
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	Elsbeth Attwooll, Marie-Hélène Aubert, Iles Braghetto, Niels Busk, Luis Manuel Capoulas Santos, Paulo Casaca, Zdzisław Kazimierz Chmielewski, Avril Doyle, Emanuel Jardim Fernandes, Carmen Fraga Estévez, Ioannis Gklavakis, Pedro Guerreiro, Daniel Hannan, Heinz Kindermann, Rosa Miguélez Ramos, Marianne Mikko, Philippe Morillon, Seán Ó Neachtain, Struan Stevenson, Catherine Stihler, Margie Sudre, Daniel Varela Suanzes-Carpegna, Cornelis Visser
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Eleonora Lo Curto, Raúl Romeva i Rueda, Kathy Sinnott, Thomas Wise